Příloha k pokynu o maturitní zkoušce na Gymnáziu Havlíčkův Brod ve školním roce 2026/27

1. Kritéria pro sestavení vlastního seznamu literárních děl žákem pro ústní zkoušku z českého jazyka a literatury a další podmínky konání této zkoušky

Žáci si samostatně vybírají 20 literárních děl podle následujícího klíče. Každé dílo potom představuje jednu maturitní otázku:

- světová a česká literatura do konce 18. století min. 2 literární díla,
- světová a česká literatura 19. století min. 3 literární díla,
- světová literatura 20. a 21. století min. 4 literární díla,
- česká literatura 20. a 21. století min. 5 literárních děl.
- Minimálně dvěma literárními díly musí být v seznamu žáka zastoupena próza, poezie, drama.
- Seznam žáka může obsahovat maximálně dvě díla od jednoho autora.

Pro žáky našeho gymnázia je při výběru četby závazný níže uvedený seznam literárních děl. Žáci odevzdají vlastní seznam řediteli školy do 31. března pro jarní zkušební období a do 30. června pro podzimní zkušební období. Neodevzdá-li žák do uvedeného data vlastní seznam literárních děl, losuje si u zkoušky z pracovních listů ke všem dílům maturitního seznamu literárních děl.

Ústní zkouška se uskutečňuje formou řízeného rozhovoru s využitím pracovního listu obsahujícího úryvek nebo úryvky z konkrétního literárního díla. Vyučující českého jazyka a literatury v dané třídě zajistí pracovní listy pro žáky k dílům z jejich vlastních seznamů literárních děl. Součástí pracovního listu je i zadání ověřující znalosti a dovednosti žáka vztahující se k učivu o jazyce a slohu.

Příprava k ústní zkoušce trvá 20 minut. Ústní zkouška trvá 15 minut. V jednom dni nelze losovat dvakrát pracovní list ke stejnému literárnímu dílu.

2. Seznam literárních děl pro maturitní zkoušku na Gymnáziu Havlíčkův Brod ve školním roce 2026/27

Světová a česká literatura do konce 18. století

Homér: Íllias nebo Odysseia
Genesis (první kniha Mojžíšova)
Sofoklés: Oidipus Vladař
Publius Vergilius Maro: Aeneis
Publius Ovidius Naso: Proměny
Publius Ovidius Naso: Umění milovat
Evangelium podle Lukáše
Píseň o Rollandovi
Kristiánova legenda (český překlad)
Kosmova kronika (český překlad)
Dante Alighieri: Božská komedie

Francesco Petrarca: Sonety Lauře
Giovanni Boccaccio: Dekameron
Niccolò Machiavelli: Vladař
Legenda o sv. Kateřině
Tkadleček
Karel IV.: Vita Caroli
François Villon: Závěť
Francois Rabelais: Gargantua a Pantagruel
William Shakespeare: Hamlet
William Shakespeare: Romeo a Julie
William Shakespeare: Sen noci svatojánské
William Shakespeare: Othello
William Shakespeare: Král Lear
William Shakespeare: Macbeth
William Shakespeare: Kupec benátský
William Shakespeare: Richard III.
William Shakespeare: Zkrocení zlé ženy
William Shakespeare: Bouře
William Shakespeare: Večer tříkrálový
William Shakespeare: Mnoho povyku pro nic
William Shakespeare: Jak se vám líbí
William Shakespeare: Sonety
Miguel de Cervantes y Saavedra: Důmyslný rytíř don Quijote de la Mancha
Jan Amos Komenský: Labyrint světa a ráj srdce
Bedřich Bridel: Co Bůh? Člověk?
Jan Kořínek: Staré paměti kutnohorské
Molière: Lakomec
Molière: Zdravý nemocný
Laurence Sterne: Život a názory blahorodého pana Tristrama Shandyho
Carlo Goldoni: Sluha dvou pánů
Johann Wolfgang Goethe: Utrpení mladého Werthera
Johann Wolfgang Goethe: Faust

Světová a česká literatura 19. století
Walter Scott: Ivanhoe
Mary Shelleyová: Frankenstein
Victor Hugo: Chrám Matky boží v Paříži
Victor Hugo: Bídníci
Alexandre Dumas: Tři mušketýři
Alexandre Dumas: Hrabě Monte Christo
Alexandre Dumas ml.: Dáma s kaméliemi
Edgar Allan Poe: Jáma a kyvadlo a jiné povídky (Odeon, 1988)
Oscar Wilde: Strašidlo cantervillské
Stendhal: Červený a černý
Honoré de Balzac: Otec Goriot
Honoré de Balzac: Evženie Grandetová
Gustave Flaubert: Paní Bovaryová

Jane Austenová: Pýcha a předsudek
Jane Austenová: Rozum a cit
Emily Brontëová: Na Větrné hůrce
Charlotte Brontëová: Jana Eyrová
Charles Dickens: Oliver Twist
Charles Dickens: David Copperfield
Charles Dickens: Nadějné vyhlídky
Fjodor Michailovič Dostojevskij: Zločin a trest
Fjodor Michailovič Dostojevskij: Bratři Karamazovi
Nikolaj Vasiljevič Gogol: Petrohradské povídky
Nikolaj Vasiljevič Gogol: Taras Bulba
Nikolaj Vasiljevič Gogol: Mrtvé duše
Lev Nikolajevič Tolstoj: Anna Karenina
Lev Nikolajevič Tolstoj: Vojna a mír
Emile Zola: Zabiják
Emile Zola: Tereza Raquinová
Emile Zola: Nana
Guy de Maupassant: Kulička (výbor z povídek, nakl. Omega, 2014)
Jules Verne: Cesta do středu Země
E. T. A. Hoffmann: Ďáblův elixír
E. T. A. Hoffmann: Princezna Brambilla a jiné povídky
Alfréd de Musset: Zpověď dítěte svého věku
Oscar Wilde: Obraz Doriana Graye
Arthur Conan Doyle: Studie v šarlatové
Henryk Sienkiewicz: Quo vadis?
Alexandr Sergejevič Puškin: Bělkinovy povídky,
Alexandr Sergejevič Puškin: Piková dáma a jiné povídky
Alexander Sergejevič Puškin: Evžen Oněgin (v překladu J. Hory)
Alexandr Sergejevič Puškin: Kavkazský zajatec
Alexandr Sergejevič Puškin: Kapitánská dcerka
Anton Pavlovič Čechov: Povídky (Pavilon č.6, Anna na krku, Dáma s psíčkem, Nudná historie, Ariadna, Dům s mansardou)
Percy Bysshe Shelley: Odpoutaný Prométheus
Michail Jurjevič Lermontov: Démon
Adam Mickiewicz: Konrád Wallenrod
Walt Whitman: Stébla trávy
Charles Baudelaire: Květy zla
Paul Verlaine: Básnické dílo (Vyšehrad 2007)
Jean Arthur Rimbaud: Doušek jedu (výbor z díla),
Jean Arthur Rimbaud: Sezóna v pekle
Oscar Wilde: Jak je důležité míti Filipa
Edmond Rostand: Cyrano z Bergeracu
Bram Stoker: Drákula
Anton Pavlovič Čechov: Racek
Nikolaj Vasiljevič Gogol: Revizor
Božena Němcová: Babička
Božena Němcová: V zámku a podzámčí

Jan Neruda: Malostranské povídky
Alois Jirásek: Bratrstvo
Alois Jirásek: Skály
Alois Jirásek: Psohlavci
Alois Jirásek: F. L. Věk
Alois Jirásek: Filosofská historie
Zikmund Winter: Rozina sebranec
Julius Zeyer: Tři legendy o krucifixu
Karel Hynek Mácha: Máj
Karel Hynek Mácha: Márinka
Karel Jaromír Erben: Kytice
Karel Havlíček: Brixenské skladby (Epigramy - Tyrolské elegie - Křest sv. Vladimíra - Král Lávra)
Jan Neruda: výbor z díla (Písně kosmické - Balady a romance)
Sny o štěstí: výbor z poezie ruchovců a lumírovců
František Gellner: výbor z díla (Po nás potopa - Radosti života)
Antonín Sova: výbor z díla (Květy intimních nálad - Vybouřené smutky - Údolí nového království - Ještě jednou se vrátíme)
Otokar Březina: výbor z díla (Tajemné dálky - Svítání na západě – Ruce)
Karel Hlaváček: výbor z díla (Mstivá kantiléna - Pozdě k ránu)
Jiří Karásek ze Lvovic: výbor z díla (Zazděná okna – Sodoma)
Alois a Vilém Mrštíkové: Maryša
Ladislav Stroupežnický: Naši furianti
Jaroslav Kvapil: Princezna Pampeliška

Světová a česká literatura 20. a 21. století
Próza:
Thomas Mann: Smrt v Benátkách
Thomas Mann: Kouzelný vrch
Thomas Mann: Mario a kouzelník
Lion Feuchtwanger: Židovka z Toleda
Gustav Meyrink: Golem
Franz Kafka: Proces
Franz Kafka: Proměna
Franz Kafka: Zámek
Erich Maria Remarque: Na západní frontě klid
Erich Maria Remarque: Černý obelisk
Erich Maria Remarque: Tři kamarádi
Erich Maria Remarque: Cesta zpátky
Romain Rolland: Petr a Lucie
Arthur Conan Doyle: Pes baskervillský
Agatha Christie: Vražda v Orient expresu
Agatha Christie: Deset malých černoušků
James Joyce: Odysseus
Virginia Woolfová: K majáku
Virginia Woolfová: Paní Dallowayová

Jack London: Bílý tesák
Jack London: Stopami minulých životů
Francis Scott Fitzgerald: Velký Gatsby
Francis Scott Fitzgerald: Něžná je noc
Ernest Hemingway: Komu zvoní hrana?
Ernest Hemingway: Stařec a moře
John Steinbeck: Na východ od ráje
John Steinbeck: O myších a lidech
William Styron: Sophiina volba
Daphne du Maurier: Ptáci a jiné povídky
Isaak Babel: Rudá jízda
Jevgenij Zamjatin: My
Michail Afanasjevič Bulgakov: Mistr a Markétka
Leonid Andrejev: Velký slam
Albert Camus: Mor
Albert Camus: Cizinec
Henri Pourrat: Kašpar z hor
Boris Vian: Pěna dní
Raymond Queneau: Zazi v metru
Robert Merle: Dědictví otců
Robert Merle: Malevil
William Golding: Pán much
Joseph Heller: Hlava XXII
Jack Kerouac: Na cestě
George Orwell: 1984
George Orwell: Farma zvířat
Graham Greene: Moc a sláva
Graham Greene: Ministerstvo strachu
Graham Greene: Tichý Američan
Jerome David Salinger: Kdo chytá v žitě
Ray Bradbury: Marťanská kronika
Ray Bradbury: 451 stupňů Fahrenheita
Truman Capote: Chladnokrevně
Truman Capote: Snídaně u Tiffanyho
Chaim Potok: Vyvolení
Anthony Burgess: Mechanický pomeranč
John Irving: Svět podle Garpa
John Irving: Pravidla moštárny
E. L. Doctorow: Ragtime
Stephen King: Misery
Stephen King: To
Stephen King: Carrie
Stephen King: Osvícení
Kurt Vonnegut: Jatka č. 5
John Kennedy Toole: Spolčení hlupců
Daniel Keyes: Růže pro Algernon
Ian McEwan: Betonová zahrada

Ian McEwan: Pokání
Ian McEwan: Sobota
Ian McEwan: Nevinný
J. R. R. Tolkien: Pán prstenů
J. R. R. Tolkien: Hobit
Terry Pratchett: Čarodějky na cestách
G. R. R. Martin: Píseň ledu a ohně
Nick Cave: Smrt Zajdy Munroa
Cormac McCarthy: Cesta
Cormac McCarthy: Tahle země není pro starý
Margaret Atwoodová: Příběh služebnice
Margaret Atwoodová: Alias Grace
Michael Chabon: Úžasná dobrodružství Kavaliera a Claye
Philip Kindred Dick: Sní androidi o elektrických ovečkách? (Blade Runner)
Jonathan Safran Foer: Příšerně nahlas a k nevíře blízko
Vladimir Nabokov: Lužinova obrana
Vladimir Nabokov: Pozvání na popravu
Vladimir Nabokov: Lolita
Vladimir Nabokov: Pnin
Frank Herbert: Duna
Günter Grass: Plechový bubínek
Klaus Mann: Mefisto
Elfriede Jelinek: Pianistka
Boris Pasternak: Doktor Živago
Alexandr Solženicyn: Jeden den Ivana Denisoviče
Gabriel Garcia Marquez: Sto roků samoty
Gabriel Garcia Marquez: O lásce a jiných běsech
Jorge Luis Borges: Zrcadlo a maska
Umberto Eco: Jméno růže
Christianne F.: My děti ze stanice ZOO
Jonathan Littell: Laskavé bohyně
Haruki Murakami: Kafka na pobřeží
Haruki Murakami: Norské dřevo
Haruki Murakami: 1Q84 (1. - 3. díl)
Mika Waltari: Egypťan Sinuhet
Terry Pratchett: Zaslaná pošta
Terry Pratchett, Neil Gaiman: Dobrá znamení
Lars Saabye Christensen: Poloviční bratr
Peter Hoeg: Cit slečny Smilly pro sníh
Stieg Larsson: Muži, kteří nenávidí ženy
Jo Nesbø: Sněhulák
Vladimír Sorokin: Den opričníka
Ruta Sepetysová: V šedých tónech
Florian Illies: 1913: Léto jednoho století
Ljudmila Ulická: Daniel Stein - překladatel
Andrzej Sapkowski: Zaklínač
Jussi Adler-Olsen: Složka 64

Brandon Sanderson: Cesta králů
Patrik Rothfuss: Kronika Královraha
Dmitrij Gluchovskij: Metro 2033
Liou Cch'-sin: Problém tří těles

Alois Jirásek: Temno
Viktor Dyk: Krysař
Fráňa Šrámek: Stříbrný vítr
Ivan Olbracht: Nikola Šuhaj loupežník
Ivan Olbracht: Golet v údolí
Karel Čapek: Krakatit
Karel Čapek: Válka s mloky
Karel Čapek: Apokryfy
Karel Čapek: Povídky z jedné a druhé kapsy
Zdeněk Jirotka: Saturnin
Josef Čapek: Stín kapradiny
Jaroslav Hašek: Osudy dobrého vojáky Švejka
Vladislav Vančura: Markéta Lazarová
Vladislav Vančura: Rozmarné léto
Karel Poláček: Bylo nás pět
Eduard Bass: Cirkus Humberto
Jan Čep: Zeměžluč
Jakub Deml: Zapomenuté světlo
Jakub Deml: Podzimní sen
Jaroslav Durych: Rekviem
Jaroslav Durych: Bloudění
Karel Schulz: Kámen a bolest
Egon Hostovský: Všeobecné spiknutí
Jaroslav Havlíček: Petrolejové lampy
Ladislav Klíma: Utrpení knížete Sternenhocha
Jan Drda: Němá barikáda
František Kubka: Karlštejnské vigilie
Jan Otčenášek: Romeo, Julie a tma
Václav Kaplický: Kladivo na čarodějnice
Karel Michal: Čest a sláva
Vladimír Körner: Písečná kosa
Vladimír Körner: Adelheid
Arnošt Lustig: Modlitba pro Kateřinu Horovitzovou
Josef Škvorecký: Zbabělci
Josef Škvorecký: Tankový prapor
Josef Škvorecký: Prima sezóna
Josef Škvorecký: Mirákl
Josef Škvorecký, Jan Zábrana: Vražda pro štěstí
Josef Škvorecký, Jan Zábrana: Vražda se zárukou
Josef Škvorecký, Jan Zábrana: Vražda v zastoupení
Bohumil Hrabal: Ostře sledované vlaky
Bohumil Hrabal: Příliš hlučná samota

Bohumil Hrabal: Obsluhoval jsem anglického krále
Bohumil Hrabal: Postřižiny
Ota Pavel: Zlatí úhoři
Ota Pavel: Smrt krásných srnců
Jiří Gruša: Dotazník: aneb Modlitba za jedno město a přítele
Milan Kundera: Nesnesitelná lehkost bytí
Milan Kundera: Nesmrtelnost
Milan Kundera: Valčík na rozloučenou
Milan Kundera: Slavnost bezvýznamnosti
Milan Kundera: Žert
Ladislav Fuks: Spalovač mrtvol
Ladislav Fuks: Pan Theodor Mundstock
Ladislav Fuks: Vévodkyně a kuchařka
Pavel Kohout: Katyně
Pavel Kohout: Nápady svaté Kláry
Pavel Kohout: Hvězdná hodina vrahů
Jáchym Topol: Sestra
Jáchym Topol: Kloktat dehet
Jáchym Topol: Anděl
Michal Viewegh: Báječná léta pod psa
Květa Legátová: Želary
Květa Legátová: Jozova Hanule
Jiří Kratochvil: Uprostřed nocí zpěv
Patrik Ouředník: Europeana
Irena Dousková: Hrdý Budžes
Irena Dousková: Medvědí tanec
Jan Novák: Zatím dobrý
Miloš Urban: Hastrman
Petr Šabach: Občanský průkaz
Petra Hůlová: Paměť mojí babičce
Petra Hůlová: Stanice Tajga
Martin Ryšavý: Cesty na Sibiř
Tomáš Zmeškal: Milostný dopis klínovým písmem
Zdeněk Mahler: Nocturno
Kateřina Tučková: Vyhnání Gerty Schnirch
Kateřina Tučková: Žítkovské bohyně
Martin Reiner: Básník
Jaroslav Rudiš: Národní třída
Jiří Padevět: Ostny a oprátky
Hana Androniková: Zvuk slunečních hodin
Hana Androniková: Nebe nemá dno
Petr Stančík: Mlýn na mumie
Petr Stančík: Pravomil aneb Ohlušující promlčení
Markéta Pilátová: Má nejmilejší kniha
Markéta Pilátová: Tsunami blues
Miloš Doležal: Krok do tmavé noci
Alena Morštajnová: Hana

Alena Mornštajnová: Tiché roky
Jakuba Katalpa: Němci
Jakuba Katalpa: Zuzanin dech

Poesie:
Edgar Allan Poe: Havran a jiné básně
Christian Morgenstern: výbor z díla (Bim, bam, bum - Estetická lasička)
Guillaume Appolinaire: výbor z díla (Alkoholy – Pásmo)
Sergej Jesenin: Slaměný měsíc
Marina Cvětajevová: výbor z díla (Básník a čas - Pogrom života – Pij, duše, co hrdlo ráčí)
Němečtí expresionisté (ed. a přel. R. Malý) – Držíce v drzých držkách cigarety
Georg Trakl: výbor z díla (Básně – Šebestián ve snu)
Thomas S. Eliot: Pustina
Jacques Prevért: Slova
Allan Ginsberg: výbor z díla (Kadiš – Kvílení)
Silvia Plath: Pod skleněným zvonem
Silvia Plath: Ariel
Petr Bezruč: Slezské písně
Viktor Dyk: Milá sedmi loupežníků
Karel Toman: Měsíce
Stanislav Kostka Neumann: výbor z díla (Jsem apoštol nového žití - Satanova sláva mezi námi - Kniha lesů, vod a strání – Nové zpěvy - Rudé zpěvy (vyd. 1947))
Jiří Wolker: výbor z díla (Host do domu - Těžká hodina)
Vítězslav Nezval: výbor z díla (Edison - Básně noci - Skleněný havelok)
Konstantin Biebl: Nový Ikaros
Josef Hora: výbor z díla (Pracující den - Struny ve větru - Máchovské variace)
František Halas: výbor z díla (Sépie - Kohout plaší smrt - Staré ženy - Torzo naděje - V řadě - A co?)
Vladimír Holan: výbor z díla (Terezka Planetová - Noc s Hamletem - Bolest)
Jaroslav Seifert: výbor z díla (Píseň o Viktorce - Koncert na ostrově - Halleyova kometa)
Bohuslav Reynek: výbor z díla (Rybí šupiny – Had na sněhu – Rty a zuby - Odlet vlaštovek)
Jan Zahradníček: výbor z díla (La Salletta – Dům Strach – Znamení moci)
Jiří Orten: Elegie
František Hrubín: Romance pro křídlovku
Josef Kainar: Nové mythy
Ivan Blatný: výbor z díla (Melancholické procházky – Stará bydliště – Pomocná škola Bixley)
Zbyněk Havlíček: Veškerá poezie
Karel Šebek: Dívej se do tmy, je tak barevná
Jiří Kolář: Prométheova játra
Karel Šiktanc: výbor z díla (Heinovské noci – Adam a Eva)
Oldřich Mikulášek: výbor z díla (Ortely a milosti – Šokovaná růže – Agogh)
Jan Skácel: Básně I, II
Ivan Diviš: výbor z díla (Sursum - Thanathea - Beránek na sněhu - Odchod z Čech)
Ivan Wernisch: výbor z díla (Zimohrádek – Dutý břeh – Loutky – Proslýchá se)
Václav Hrabě: výbor z díla (Blues pro bláznivou holku, Stop – time)
Jaromíra Čerepková: Básně

Ivan Martin Jirous – Magor: výbor z díla (Magorovo Borágo, Magorovy labutí písně, Magor dětem, Rattus norvegicus)
J. H. Krchovský: Básně
Vít Slíva: Boudní muzika

Drama:
George Bernard Shaw: Pygmalion
Alfred Jarry: Král Ubu
G. B. Shaw: Pygmalion
Bertolt Brecht: Matka Kuráž a její děti
Tennessee Williams: Tramvaj do stanice Touha
Tennessee Williams: Kočka na rozpálené plechové střeše
Edward Albee: Kdo se bojí Virginie Woolfové?
Samuel Beckett: Čekání na Godota
Eugene O´Neill: Smutek sluší Elektře
Eugene O´Neill: Cesta dlouhým dnem do noci
Arthur Miller: Čarodějky ze Salemu
Federico Garcia Lorca: Krvavá svatba
Alois Jirásek: Lucerna
Jaroslav Kvapil: Rusalka
Karel Čapek: Bílá nemoc
Karel Čapek: R.U.R.
Karel Čapek: Věc Makropulos
Vítězslav Nezval: Manon Lescaut
Pavel Kohout: Dobrá píseň
Pavel Kohout: August August, august
Václav Havel: Zahradní slavnost
Josef Topol: Konec masopustu
Zdeněk Svěrák, Ladislav Smoljak, Jára Cimrman: Záskok